

UTBAN AZ AJÁNDÉK...

Mire e sorok eljutnak a fagyos szélől megdermedt Kanada szétszórt magyar otthonaiba, a Kanadai Magyar Ujság karácsonyi társasutazásának résztvevői már az Atlanti Óceán kellős közepén tartanak a rég nem látott óhazai tájak felé. És aki figyelemmel olvassa ezt a mondatot, az meg fogja érteni, át fogja érezni, hogy végeredményben nem az a fontos, hogy a Kanadai Magyar Ujság rendezte ezt az első kanadai magyar társasutazást nem is az a fontos, hogy hányan vettek azon részt, hiszen kedvezőtlen kereseti viszonyok folytán már sokan nem tudták kívánni az időt és mindjárt az aratás és cséplés bevégezése után utnak indultak, hogy megmentsék a keservesen megkeresett néhány dollárt, mielőtt még felélnék azt Kanadában.

Az a fontos és az a kiemelendő itt, hogy a Kanadai Magyar Ujság előfizetőinek ajándékát viszi ez a kis csoport magyar a szegény Óhaza még szegényebb gyermekeinek szentestí ajándékul. Ez pedig nagy szó, azt tudja minden Kanadában élő honfitársunk. Mert bár százyolcvanöt és fél dollár — ennyit adott össze Stockholm, Békevár, Wakaw, Halmok és a szétszórt magyarok — nem valami nagy összegnek látszik a dollárok földjéről, nagyon szép és szívet megható ajándék ez a kanadai magyarság részéről, melynek — valljuk be őszintén — nem valami rózsás étellel fizetett az idej termés.

És éppen ebben rejlik a mi társasutazásunk értéke: az északi könyörtelen időjárás elfagyott buzájának munkában megkergesedett kezű termelői, a füstös gyárak és vaksötét szénbányák embergépei éppen úgy, mint a zuzmarás erdősegek nehéz keresetére várakozó munkanélküliek összeadták centek alakjában a szívük legjavát és elküldték azoknak az ártatlan kis magyar gyerekeknek, akik talán még szegényebbek.

Ugy tetszik, mintha a kanadai magyarság megértette volna az elszakított országok legnagyobb költőjének szavát: a nagy, elmét fagyasztó magyar tében összefogódtak az elszórt picli lángok és a mindannyiunk által várva várt legnagyobb magyar tavasz előrevetett sugarából kőnek egy nemzeti hőskövé, derék polgárokká avató lángkévét a rongyos ruhájú, de nemes lelkű, büszke homloku magyar gyermekek feje köré.

Amikor az itmaradtak fájó szívvel gondolnak arra, hogy ezen a karácsonyestén ismét nélkülünk ünnepelik az óhazai rokonok és barátok a felebaráti szeretetet, jusson eszükbe a hazaküldött ajándékuk, mely szembeötöl tanubizonyossá annak, hogy a kanadai magyarság hivatása magaslatán áll és igenis megérzi a honfitársi szeretet szavát.

Százyolcvanöt és fél dollár gazdag emberektől nem volna nagy összeg, de küzködő kanadai magyaroktól fejedelmi ajándék, amely a Budapesten felállítandó hét karácsonyfa tövéből soha ki nem alvó hálát fog terjeszteni a jószívű, megértő lelkű kanadai magyarok iránt.

A FEKETE TENGERTŐL AZ ADRIÁIG...

A szerbek, horvátok és szlovének „testvér”-államának tíz éves évfordulóján ismét barátságos csetepátában nyilatkozott meg a délszlávok ugynevezett egymásrautaltsága. Zágrábban még mindig izzik a zsarátok, melyet a horvát nép legnépszerűbb vezérének, Radics Istvánnak meggyilkolásával, ennek a magas kulturájú és vasszorgalmu népnek éppen a szíve közepébe dobtak a nem remélt győzelemtől megittasult szerb politikusok.

A jelek szerint azonban a horvát politikusok egy része már hajlandó beadni a derekát arra az esetre, ha Belgrád biztosítja a függetlenségüket. Habár a velünk hosszú és nehéz évszázadokon keresztül együttélő és együttérző horvátok sorsa bennünket, magyarokat mindenkor érdekelni fog: az ő belpolitikájuk nem a mi dolgunk.

A külpolitikájuk ügye sem tartozik ránk, hacsak nem vágják kisértő fölényrel a mi létérdekeinkben. Ugyan mit is akarunk mi 22.000 honvéddel félmilliónyi legmodernebbül felszerelt kisértőhadseréggel szemben? A kiheverhetetlen vér és területi veszteség után, melyet mások érdekében a sajátunk színjavából kellett feláldoznunk: mi nem háborút akarunk, hanem békét. Igazságot és önrendelkezési jogot — nemcsak a győzőknek, hanem a megszállott területen való tengődésre kárhoztatott honfitársainknak is.

De igenis nemcsak bennünket, hanem Európa minden szabadságszerető népét joggal döbent meg az a hír, hogy Jugoszlávia nagy hatalmi ambícióitól fűtött politikusi a Fekete tengertől az Adriáig akarják uralni a Balkán népeit.

A délszláv állam ezen nyilvánvalóan imperialista politikája önkénytelenül eszünkbe juttatja, hogy a mi ezer éve fennálló egységes hazánkat az „igazság és a népek önrendelkezési joga” nevében éppen azok között osztották fel, akik amellett, hogy a mi történelmünkhez hasonlóan nem tudnak felmutatni, az elmult szegénytelen tisztesdőlő alatt bebizonyították, hogy a saját fajrokonainkkal sem tudnak együtt dolgozni. Ki várhatná tőlük tehát azt, hogy — ha már az „igazság és a népek önrendelkezési joga” alapján uralkodnak ezeréves magyar területen milliónyi honfitársunk felett — legalább azokat a jogokat és érvényesítési lehetőségeket megadják, amit a törökök elől hozták menekülő fajrokonok élvezték — jobbára érdemtellenül — évszázadokon át.

Es ezek akarják még nagyobb területen, még több lakosság rovására játszani kisértő játékaikat?! Szerencse, hogy mind ez csak merész délszláv álom és nem lesz soha valóság. Hiszen — ha oly kénytelen-kelletlen és ellenszenvvel bár, de a világ ma már kezdi belátni, hogy a megszállott területeken minden más elv érvényesül, csak a szabadság, igazság és a népek önrendelkezési jogának eszméit tapodják a „felszabadítók.”

Es amilyen mese a tíz éves újdonsült Jugoszláviának a Fekete tengertől az Adriáig terjedő birodalma, éppoly valóság volt Magyarországnak a Kárpátoktól az Adriáig teljes ezer évig tündöklő történelmi és földrajzi egysége, melyet újra teljes pompájában fog kirajolni a világ lelkiismerete — ha mi s úgy akarjuk.

ÉDESANYÁMNAK

IRTA: MÓRA ISTVÁN

(A STOCKHOLMI ZASZLÓTADASI ÜNNEPELYEN SZAVALTA:

IFJ. MOLNÁR ISTVÁN)

Ceendes alkonyat volt,
Ahogy hazértem,
Ave Máriára
Harangoztak épen.

Ültél a ház előtt,
A régi kis padon,
Könnyekkel szememben,
Sóhajjal ajkodon.

Letérdeltem előd,
Közéled néztelek,
Ugy eltévedt rajtam,
Jóságos két szemed.

Kerested a régi,
Derült vonásokat,
Ragyogó szemem,
Nevető arcomat.

Az arcom oly törött,
A szemem sem ragyog,
Miről is tudtad meg,
Hogy a fiad vagyok.

Hazajöttem anyám,
Beteg vagyok, lelkem,

Anyai szerelmed,
Gyógyítsd meg engem.

Taníts meg engemet,
Még egyszer nevetni,
Taníts meg remélni,
Taníts meg szeretni.

Vigy el, ahogy régen
Az első misére,
Mutaad meg még egyszer,
Az utat az égére.

Ugye, megvannak még
A glóriás szentek,
Akkor én nálam is
Még többet szenvedtek.

Mutaad meg őrizöm az
Isten bárányát,
Mondd, hogy csókoljam meg
A fezület lábát.

A nagy kereszt alatt
Térdeljünk le ketten,
S mondjuk el, mint régen:
„Hiszek egy Istenben.”

UJRA TÁRGYALJÁK GÖRÖMBEY GYILKOSÁNAK ÜGYÉT

Edmontonból jelentik, hogy Görömbey Gábor honfitársunk elvetemült gyilkosának, Vernón Boohernek a halálos ítéletét felfüggesztette az albertai fellebbezési bíróság és új tárgyalást rendelt el, melyet valószínűleg januárra fognak kitűzni.

A manvillei tömeggyilkos ügyvédje azzal az ügyes beállítással, hogy az államügyész figyelmén kívül hagyta Vernón Booher egy igen fontos vallomását, mely — szerinte — még a halálos ítéletre is kihatással lehet: kivívta a per újrafelvételét.

Vernón Booher december 15-én akasztották volna fel Edmontonban s miután ügyét most újra fogja tárgyalni a bíróság, eziránt természetesen igen nagy az érdeklődés egész Kanadaszerte és az angol sajtó is annak a véleménynek adott kifejezést, hogy az ilyen gonosztevő nem kerülheti el a méltó büntetést.

Fizessen elő a Kanadai Magyar Ujságra!

A BIRÓSÁG

IRTA: KISS MENYHÉRT

A városi embernek alig van sejtelve arról, hogy milyen nagy ur egy községi bíró. Igaz ugyan, hogy a jegyző diplomás ember, jobban érti a törvényeket. Allan döb, mert míg ki nem vénül hivatalból, mindig ő vesződik az adókkal, bizonyítványokkal, s egyéb dolgokkal. Mégis ugyan az, hogy a bizonyítvány nem bizonyítvány, míg K. Tökés Antal k. bíró uram alá nem írja s a pecsétet rá nem üti. Az is igaz, hogy csak három évig tart ez a nagy méltóság, de ügyesbajos szegény embernek nem áll módjában kivárni, hogy eltelték az a három esztendő, míg egy kedvre valóbb bírót választthat az adófizető lakosság.

Bármily nagy és ritka dicsőség is az a bíróság, mégis ugyan az, hogy nem minden embernek áll jól. Olyan, mint a ruha. Némely embernek gyűrött, kopott a ruhája, de úgy viseli, hogy minden ránc kismul rajta. Viszont más emberfia a legjobb szabómestertől remekelt ruhát úgy veszi fel, úgy hordja, hogy az összelapult mellen, he horpadt vállon az új ruha bocsánatot kér, hogy van a világon. Mikháza községben K. Tökés Antal a világháború alatt úgy viselte a bírói tisztet, ahogy egy győzelemhez szokott tábornok a ra gyógó, zöldtollas csákót. A hivatala varázsát fokozta személyes megjelenésének, pompás fellépésének tiszteletet parancsoló tekintélyével. Nem csoda, ha

Nyulas Péterné egy este halk-csendesen megjegyezte a vetkeződő urának:

— Mindenütt megvóna, hites uram Péter, csak kiedet szeretném felebb látni, magosabban, ott, ahol K. Tökés Antal van. Pedig annak ötven holdja sincs. S olyan virradtól vakulásig szorgoskodó felesége sincs, mint Széles Annamári, kit pedig az a jó Isten jókedvére rendelt kiednek ...

— A' mind úgy vagyon, Annamári, csak a' nem fér a bőgyömbé, mér legyek más cselédje, ha a magam ura lehetek?

— Cseléd, aki igát húz, kied csak úgy sétána a tekintetes főszolgabíró urral, oszt tovább parancsolná, amit ő parancsol. S egy olyan nagy urat kiszolgálni megtiszteltetés, nem lealázás. Az esperes ur is szolgálja a püspök urat, mégis peros selyem az övje és méltóságos a címje ...

— Amondó vagyok, Annamári, hogy ha Isten ismerés, elégedjél meg a teli zsákkal, teli szüsszékkal, dagadt bugyelárisal, s azt a bírónéságot verd ki a fejedből, mert azt az ördög sugalmazta, hogy elveszítsen ...

Nyulas Péter rosszul ismerte a feleségét. Ha arra kérte volna, hogy minden lehetőséget kövesen el, hogy öt Mikháza polgárai közfelkiáltással, vagy anélkül a bírói székbe ültesék, akkor az asszony megijedt volna a vele járó sok lótsfutástól, e-téstől-ítástól, vesződéstől s azt mondta volna az urának: boldog kied Péter, hogy agyonstráálja magát, hogy kied rendelje ki a cigányokat sáncot ásni a közlegelő végébe. Meghogy

Amerika nem küld eladatlan gabonát Európába

BUDAPEST, november 25

E napokban a nemzetközi tőzséket élénken foglalkoztatta az a hír, hogy Amerikában az ellenőrizhető készletek ugyszólván hétről-hétre növekednek és pedig azért, mert az északamerikai exportőrök igen szomorú tapasztalatokat szereztek az elmúlt hónapokban. Eladatlan árut is küldtek Európába és ezeket sokszor csak abban az esetben tudták értékesíteni, ha alacsonyabb árfolyamon bocsátották az európai fogyasztás rendelkezésére. Az exportőrök most tehát csak abban az esetben adnak fel árut európai rendeltetésnek, ha megrendelt árúval van szó. Ez természetesen szilárdító momentum lenne, mégis ezzel ellenkezően alakult az utóbbi napokban a tőzsdék nemzetközi helyzete. Az európai ter-

méseredmények ugyanis többé-kevésbé kielégítőek, az importállamok vételkedve mérsékelt, úgyhogy azt a kanadai buzát például, amelynek minőségét nem tartják elsőrendűnek, ezidőszent takarmányozás céljaira használnák fel Európában, ami nem történhetné meg, ha gondot jelentene a fogyasztás részére az igények kielégítése.

A nagyobb vételektől való tartózkodáshoz különben újban az is hozzájárul, hogy a korán arató államoknak bevetett területéről kedvező becslesek vannak forgalomban és hogy a bevetett terület növelése érdekében indított akció állítólag a kanadai Pooltól ered, amely egyre szélesebb körre akarja kiterjeszteni tevékenységét és a bevetett terület növelését tartja a legalkalmasabb eszköznek arra, hogy céljait megvalósítsa.

MAGYAR ÉNEKET KÉRTEK A HORVÁTOK A MŰVÉSZ NÖTŐL

NEMETH MARIA MAGYAR OPERA ÉNEKESNŐ A MULT NAPOKBAN A ZAGRABI HORVÁT NEMZETI SZÍNHÁZBAN VENDEGSZEREPÉLT AMIKOR A MAGYAR MŰVÉSZNŐ ZAGRABBA ERKEZETT TELEFONON FELHIVTA A SZÍNHÁZ IGAZGATÓJÁT ÉS MEGKERDEZTE TŐLE, MILYEN NYELVEN ÉNEKELJEN: MAGYARUL, NEMTUL VAGY OLASZUL? AZ IGAZGATÓ IGY VALASZOLT:

— MAGYARUL ÉNEKELJEN MŰVÉSZNŐ! MOST SZÜKSÉGUNK VAN ERRE! MAGYARUL ÉS NE MÁSKÉP PEN. EZENTUL MINDIG IGY!

ES NEMETH MARIA MAGYARUL ÉNEKELTE EL AZ AIDÁT A HORVÁTOKNAK A ZAGRABI NEMZETI SZÍNHÁZBAN.

RAKOSI JENŐ, SÜLYÖS BETEG

BUDAPEST, DEC. 1 — RAKOSI JENŐNEK, A MAGYAR UJSÁGIRAS FEJEDELMÉNEK, AKI NOVEMBER 11-EN TÖLTÖTTE BE 86-IK ÉLETÉVÉT, SZIVVONÁSEGE AGGASZTÓ MÉRTEKET ÖLTÖTT. A MAGYAR TÁRSADALOM SZIVSZORONGVA LESI A HIREKET A BETEG ALLAPOTA FELŐL.

ALABBHAGY A PUSZTÍTÓ VIHAR EURÓPÁBAN

LONDON, december 1. — A mai nap folyamán kissé alább hagyott annak a rettenetes viharnak az ereje, ami napok óta dühöngött Európa szárazföldjén, az Atlanti Óceánon, az angol csatornán és az angol szigetek környékén. A borszasztó viharok eddig vagy huszonöt hajó esett áldozatul és több száz ember vesztette életét. A kár konservatív számítás szerint körülbelül 20 millió dollár rug de egyelőre még nem lehet pontosan megállapítani a kár nagyságát, tekintettel arra, hogy még nem érkezett be részletes és pontos jelentés a károkról több olyan államból, ahol a vihar kisebb-nagyobb károkat okozott.

szétválassza vasárnap délután a verekedő, részeg legényeket ... De mivelhogy felhívta élete párját, hogy verje ki a fejből az egészét, mert az egész terv az ördög sántáni gondolata, hogy őt megkísértse és elveszítse, ugyanabba a hibába esett bele, mint ama nevezetes Éva asszony a paradicsomba, kinek eszébe se jutott megizelni a tudás fájának fanyar gyümölcsét, hiszen fűszeres banánok, ananászok, narancsok és datolyák ezerszínű gazdagságban kápráztatták. Ő csak azért is a tudás fájának gyümölcsét kívánta, mert egy titkos égi szó megtiltotta az élvezetét annak az egyetlenedénynek. S ki tudja, talán igaztán képeletét az ördög, kiről Péter azt az állítást kockáztatta, hogy őt el akarja kárhoztatni. Kettőt is gondolhatott Nyulas Péterné Széles Annamári. Vagy azt, hogy kihívja magellen az ördögöt, incselkedve vele, de az egész játék csak arra lesz jó, hogy veretlen, hótiszta erénye, a győzelem után, annál tündöklőbben ragyogjon. Vagy azt is gondolhatta, — s ez lett volna a rosszabb eset — milyen is lehet az a rossz, mitől hites ura oly félelmes szorongással szeretné távoztartani

és a kapásoknak, aratórészeknek, favágóknak, a gyapjufőző asszonyainak, a szomszédasszonyoknak, komáknak, kománéknak, közömbös beszélgetések közepén, vagy végen, egészen váratlanul elhintette a konkolyt, be furcsa, be szomorú hogy mellbőséggel és centiméterrel mérlik a bírónak való férfit, mert lám a K. Tökés Antal

megválasztották, holott a vagyonyjűző, módos nagygazdák ha jön a püspök vagy főispán, vagy harangot öntessenek, de ott megfélemednek, hol a kalapot leemelik s a hazáru szavalnak. Nohát érdemes is jónak, adakozónak, állhatatosnak maradni?

Nyulas Péter jámboran szántott-vetett, kihajtotta a lábásj szótgot a Bekecsre, nem is sejtette, hogy a gyeptíz terjed körülötte s az a veszedelmes fenyegeti, hogy a közbizalom kedvéért fel kell áldoznia nyugalomát. Akkor történt, hogy felfordult a világ szekere, s a császárokkal a falusbírók is kifordultak az országutra. Hírek jöttek a városból, hogy a középtérflak jöttek mentek, mészféhér, komoly arccal s e hírek hallatára halálos dermedtség zibbasztotta a fattu lakosságát. Nemsokára idegennyelvű urak érkeztek s a jegyzőt és K. Tökés Antalt elcsapták a hivatalaikból. S föladták a nagy kérdést, válasszon a község új vezetőt az új hatalom számára. Senkise vállalkozott. Erre az új főbíró, ki jegyzőségét volt békeidőben egy csöpp havasi falucskában, megbüntette a község összlakosságát, s amennyiben folytatnák az ellenállást, újabb, nagyobb összszegekkel fenyegetőzött. Ekkor jutott többeknek eszébe, hogy hiszen itt van Nyulas Péter, Annamári végigsírta a falut, hogy kicsoda sérelem Péter gazda mellőzése, tehát ha nem is szívesen, áldozza fel magát a község s vállaja a bírói pálcát.

Mag a esperes ur öreg, hajlott derekával bicogott el Nyula